

۲۰۵۲۹۲۲
۹۸,۷,۲۸

ارتش و دولت در آسیای مرکزی

از ارتش سرخ تا استقلال

تألیف
اریکا ارات

برگردان

الهه کولائی

استاد دانشگاه تهران

محمد کاظم شجاعی

شماره مسلسل ۱۰۰۱۲

شماره انتشار ۴۰۷۷

انتشارات دانشگاه تهران

سرشناسه	مارات، اریکا	Marat, Erica
عنوان و نام پدیدآور	ارتش و دولت در آسیای مرکزی: از ارتش سرخ تا استقلال/تألیف اریکا مارات؛ ترجمه الهه کولانی، محمدکاظم شجاعی.	
مشخصات نشر	تهران: دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات، ۱۳۹۸.	
مشخصات ظاهری	۲۳۶ ص: مصور، جدول.	
فروست	انتشارات دانشگاه تهران؛ شماره انتشار ۴۰۷۷.	
شابک	978-964-03-7366-8	
وضعیت فهرست‌نویسی	فیبیا	
یادداشت	عنوان اصلی: The Military And The State In Central Asia: From Red Army To Independence, 2010.	
موضوع	ارتش و مردم - آسیای مرکزی	
موضوع	آسیای مرکزی - نیروهای مسلح - فعالیت سیاسی	
موضوع	آسیای مرکزی - سیاست و حکومت - ۱۹۹۱ م -	
شناسه افزودن	کولانی، الهه (طبرستانی)، ۱۳۳۵ - مترجم	
شناسه افزوده	شجاعی، محمدکاظم، ۱۳۶۲ - مترجم	
شناسه افزودن	دانشگاه تهران. مؤسسه انتشارات	
رده‌بندی کنگره	UAA۸۳۲/۲ ۱۳	
رده‌بندی دیویی	۳۲۲/۵-۹۵۸	
شماره کتابشناسی	۵۷۰۰۰۰۰۰	

این کتاب مشمول قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان است. تکثیر کتاب به هر روش اعم از فتوکپی، ریسوگرافی، تهیه فایل‌های pdf، لوح فشرده، بازنویسی در وبلاگ‌ها، سایت‌ها، مجله‌ها و کتاب، بدون اجازه کتبی ناشر مجاز نیست و موجب پیگرد قانونی می‌شود. تمامی حقوق برای ناشر محفوظ است.

عنوان: ارتش و دولت در آسیای مرکزی: از ارتش سرخ تا استقلال

تألیف: اریکا مارات

ترجمه: دکتر الهه کولانی - محمدکاظم شجاعی

ویرایش ادبی: مرضیه حسینی ثمره

نوبت چاپ: اول

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

ناشر: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

چاپ و صحافی: مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

«مسئولیت صحت مطالب کتاب با مترجمان است»
بهها: ۲۹۰۰۰۰ ریال

خیابان کارگر شمالی - خیابان شهید فرش مقدّم - مؤسسه انتشارات دانشگاه تهران

پست الکترونیک: press@ut.ac.ir - تارنما: <http://press.ut.ac.ir>

پخش و فروش: تلفکس ۸۸۳۳۸۷۱۲

فهرست مطالب

ح	پیشگفتار	
خ	قدردانی و سیاستگزاری	
د	علامت‌های کوتاه	
ز	مقدمه مترجم	
ض	پیشگفتار	
۱	فصل اول - ارتش آسیای مرکزی در دوران رژیم شوروی	
۱	راهبردهای سربازگیری در ارتش مرکزی رژیم شوروی	
۵	ساختار و فرماندهی	
۹	ارتش سرخ در ترکستان و ایجاد دولت‌های آسیای مرکزی	
۲۳	خیوه و بخارا	
۲۷	پس از جنگ داخلی	
۲۹	جنگ جهانی دوم	
۳۲	نتیجه	
۳۵	فصل دوم - «ما در جنگ پیروز شدیم»	
۳۵	خاطره‌های متفاوت از جنگ اتحاد شوروی در افغانستان	
۳۷	تاریخ کوتاه جنگ افغانستان	
۴۱	سربازان اهل آسیای مرکزی در ارتشی «بین‌المللی»	
۴۲	بیداری قومی	
۴۶	زنان شوروی	
۴۷	پوشش رسانه‌ای جنگ	
۴۸	اتحادیه‌های کهنه‌سربازان جنگ افغانستان، حافظه‌ای زنده	
۵۲	ایفای نقش در سیاست داخلی	
۵۴	بازخوانی جنگ	
۵۷	ادامه جنگ با دشمنی قدیمی	

۶۰	کابوس‌های برجای‌مانده از بیماری افغانی
۶۱	نتیجه
۶۳	فصل سوم - نهادهای نظامی، بخشی از دولت‌سازی در دوران استقلال
۶۶	تشکیل جامعه کشورهای مستقل هم‌سود و پیمان امنیت جمعی
۷۳	اهمیت میراث شوروی
۷۵	روابط نظامیان - غیرنظامیان
۷۷	تدوین راه‌دهای نظامی و امنیتی دولت‌های آسیای مرکزی
۷۹	قزاقستان
۸۵	قرقیزستان
۸۸	تاجیکستان
۹۲	ترکمنستان
۹۵	ازبکستان
۹۸	نتیجه
۱۰۱	فصل چهارم - خرس روسی در برابر آسیای
۱۰۱	شبه‌رژیم‌های امنیتی منطقه‌ای رقیب
۱۰۴	سازمان همکاری شانگهای: افق‌های نامحدود
۱۰۴	ساختار نهادی سازمان همکاری شانگهای
۱۰۹	آیا سازمان پیمان امنیت جمعی نسخه دیگری از ناتو است؟
۱۷	تمرین‌های مشترک
۲۲	فعالیت‌های دیگر
۲۵	سندهای نظامی ملی
۲۷	سازمان همکاری شانگهای، سازمان پیمان امنیت جمعی و همکاری درون منطقه‌ای در آسیای مرکزی
۳۰	نظم منطقه‌ای جدید
۳۱	نتیجه
۳۳	فصل پنجم - ناتو و غرب در آسیای مرکزی
۳۴	درگیر شدن ناتو در آسیای مرکزی
۳۶	گردان پاسدار صلح آسیای مرکزی
۳۹	قزاقستان

۱۴۱.....	فرقیزستان.....
۱۴۳.....	تاجیکستان و ترکمنستان.....
۱۴۴.....	ازبکستان.....
۱۴۶.....	اتحادیه اروپا.....
۱۴۷.....	نتیجه.....
۱۴۹.....	فصل ششم - از ارتش بین الملل گرا تا ارتش ملی گرای پسا شوروی.....
۱۴۹.....	بزرگداشت قهرمانان تاریخی در ایدئولوژی های ملی.....
۱۵۲.....	روش های شوروی، مجموعه های محلی.....
۱۵۴.....	قهرمانانی خیالی ر یک گذشته خیالی.....
۱۵۸.....	مدافع ملی آرمانی و اصلاحات ملی آرمانی.....
۱۶۰.....	قزاقستان.....
۱۶۲.....	فرقیزستان.....
۱۶۳.....	تاجیکستان.....
۱۶۵.....	ازبکستان.....
۱۶۷.....	ترکمنستان.....
۱۶۸.....	نتیجه: روایت ها و دولت.....
۱۷۱.....	نتیجه.....
۱۷۱.....	آینده پیش رو.....
۱۷۶.....	ارتش، قومیت و ایدئولوژی.....
۱۸۱.....	پی نوشت ها.....
۱۹۷.....	کتاب شناسی.....
۱۹۷.....	کتاب ها و گزارش ها.....
۱۹۹.....	نشریه ها و مقاله های دوره ای.....
۲۰۳.....	نمایه.....

پیشگفتار

از اوایل سده بیستم تاکنون، ارتش در تحولات سیاسی، عملکرد دولت، سیاست خارجی و همچنین زندگی روزمره مردم در آسیای مرکزی نقشی محوری داشته است. کتاب «ارتش و دولت در آسیای مرکزی؛ از ارتش سرخ تا استقلال» نخستین پژوهش مهم و عمیق در مورد نهادهای نظامی در کشورهای آسیای مرکزی است. کتاب پیش رو داستان پنهان این نهادهای نظامی، مراحل مختلف تحول آن‌ها از اوایل سده بیستم و نفوذشان را در دولت و جامعه ارزیابی می‌کند. این کتاب به‌گونه‌ای مؤثر به تلفیق ریشه جامعه‌شناسی نظامی و علوم سیاسی پرداخته است و نگرش عمیق‌تری در مورد چگونگی عملکرد دولت‌های تازه تأسیس ارائه می‌کند. همچنین این کتاب به سبب تمرکز بر نیروهای نظامی، متنی مهم در رچوب حیفی از رشته‌های علمی از مطالعات آسیای مرکزی تا مطالعات پسااستعماری و ملت‌سازی به شمار می‌آید.

«اریکا مارات» نویسنده کتاب «ارتش و دولت در آسیای مرکزی؛ از ارتش سرخ تا استقلال» تحلیلگر مسائل آسیای مرکزی است. حوزه تخصصی وی نهادهای نظامی، دولت‌سازی و جرائم سازمان‌یافته در دولت‌های پسااستعماری است. او به شکل ویژه بر منطقه آسیای مرکزی متمرکز است. از آثار متعدد این نویسنده که تاکنون چاپ شده است می‌توان به کتاب «یک سال پس از انقلاب لاله‌ای^۱ در قرقیزستان» (۲۰۰۶) اشاره کرد.